

Малайцы!

Закрылі "кватэрнае" пытанне

Да свайго 25-гадовага юбілею калектыв А.А. "Галоўны малайца-кансервавы камбінат" зрабіў сваім працуўнікам намала прысмык падаўрункаў. Але ці не самае галоўнае ў тым, што тут поўнаасцю ліквідавалі з'яўля на жыллі. За апошнія пяць гадоў камбінат пабудавуў тры жылляныя дамы на 226 кватэр, дадаючы ўсё гэтыя 21 індывідуальны кватэра, здолеў захаваць у сабе завадскі дэпартамент, медпункт, аздараўленчы комплекс. Задавалены працуўнікі і заробкамі, якія дасягаюць тут у сярэднім 4 мільёнаў рублёў у месяц, а таксама дзейнасцю свайго дырэктара Глэфіры Ермокавіч, пачынаўшы сваю працу ў калектыве прастай рабочай.

Дыскусія

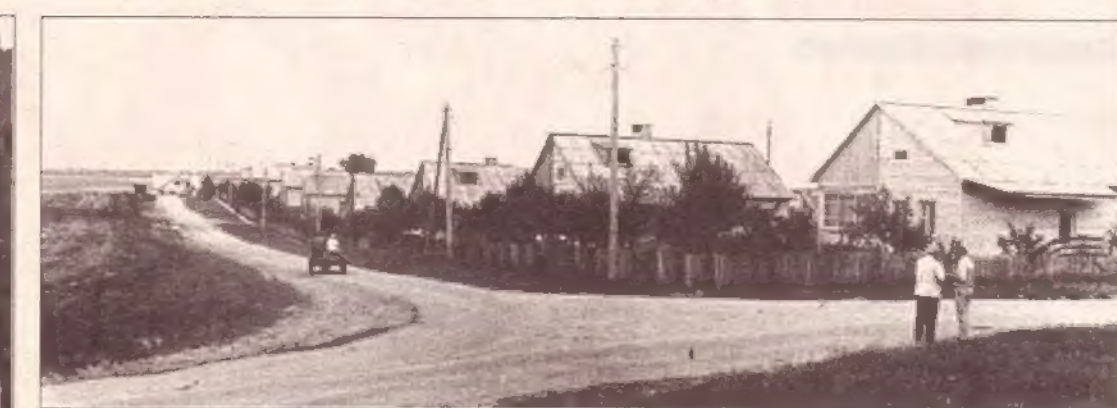
Ах, які ён добры

Шаноўная рэдакцыя! Я не пісьменнік і не журналіст, але ўзнікла да мяне пытанне па вострай тэме, якую закрануў пісьменнік Дзелянкоўскі ў сваім артыкуле "Педалагічны выкрутас". Справа ў тым, што ён закрануў сапраўды вельмі балючую тэму — тэму рэформы школы. Вельмі ён заклікае перагледзіць вучнёў. Ах, які добры — а ведае ён, шаноўны пісьменнік, як пасля вайны дзеці пачыналі здаваць экзамены з чацвёртага класа. І здавалі кожны год, каб атрымаць атэстат сярэйшай. І гэты дзеці-сёстры пасля вайны, галодныя, босыя і вельмі слабыя здаровым. А пачынаючы з 6-га класа іх пачыналі трыба было пачаць за школу! Але хто хацеў вучыцца і быў здольны — вучыліся, нават у школах рабочай моладзі — вёсцарам. А зараз усе, хто нават вельмі далёкі ад прыёмных школ, даюць паролі: трэба так дзі гэта! Завувае, што ўрок на паветры ці на прыродзе можна праводзіць па фізікультуры, бітаніцы, эстэтыцы і г.д. Але як правесці там урок па матэматыцы, фізіцы? Рэформа ў школе неабходна як паветра. Зараз яна сапраўды ў

Міхаіл Салаяніку не сорама за "Новае жыццё"

Павучыцеся ў іх!

Лоблю бавіць у "Новым жыцці". Душа радуецца ад таго, як тут працуюць і жывуць людзі. Аказваецца, і ў наш няпросты час многата можна дасягнуць. Глядзіш навакол і ачуваеш, нібыта трапіў у нейкую казку, у азіз дэкарацыі і творчай працы. На цэнтральную сцяжыну Аношкі любя глянуць. А раней жа была звычайная вёска з прыземістымі хатамі. Цяпер замест паўрух хат — прыгожыя сучасныя пабудовы. Плошчу са скарэем у цэнтры асфальтаваў будынікі рознага прызначэння: шматпавярховыя жылля, школа-дэсяцігодка, ашчыны банк, кафе, магазіны, Дом культуры, адміністрацыйны корпус. Ад цэнтра разбегаліся вуліцы з індывідуальнымі домамі, якія пачынаюць у дэяніне садоў. Ва ўсіх дамах цэнтральнае ацяпленне, вадаправод, каналізацыя, газ — усе гарадскія выгоды. Яны добра спалучаюцца з традыцыйным сялянскім гаспадарствам, побытам. Каля дамоў растуць на пятах і соткі памідоры, агуркі, шчубля, іншая агародніна. І садок пад бокам. І хлябчук для жыўнасці. У пасёлку шмат зеляніны. Вуліцы заасфальтаваныя. Пракладзеныя трагтары. На крайнім доме адной з вуліц мы ўбачылі шыльду з яе назвай на англійскай мове. Гісторыя яе такая. На Насвёжыню часта прыязджалі розныя дэлегацыі, у тым ліку замежныя, суайчыннікі з розных краін. Не мінуўшы Аношкі. Прыходзілі амерыканцы са штата Мінесота. Шчыра была сустрэча. Гаспадары пранавалі назваць імя штата адну з вуліц свайго гарадка. Гасці, вярнуўшыся ў Амерыку, зрабілі прыгожую шыльду на англійскай мове, прасілі яе ў Аношкі. Цяпер яна навісцвае на адной з цэнтральных вуліц. Выклікае захапленне ў гасцей вышывае дзіцячы салок. Ён прывабны, арыгінальны архітэктурны, двухпавярховы. У прасторных дварах казачкі, леснічкі, ляснічкі, розныя іншыя, як іх завуць, формы малой архітэктуры. Есць усе, што патрэбна дзецям, каб цікава бавіцца час.

— Стараемся рабіць так, — гаворыць Салаянік, — каб добра было людзям, каб чалавек быў сасмалена абаронены на працы ўсёго жыцця. Дзейнічае цэлая сістэма мер: дапамогі з фонду сасмаленага захавання, прэміраванне, дапамогі дзецям, хворым, ветэранам і іншым. Шмат увагі надаем сельскаму падвор'ям:

на гэтай пасадзе свайго бацьку. Малады старшыня аказаўся тым чалавек, які здолеў павесіць за сабой землішко. Асноўны яго якасці — умненне знайсці рэзервы ў гаспадарстве, вызначыць эфектыўныя накірункі ў развіццё прыкатытных галін, ладзіць з людзьмі, дабры пра іх. Каліс паспелова выйшаў у перадавыя не толькі Насвёжскім раёне і вобласці. Завалява, жыўі спакойна. Аднак спакоей — не для няярмывага Міхаіла Васільевіча.

Мудрасці кіраўніка — у бачанні перспектывы, рэальнай, заснаванай на аб'ектыўных магчымасцях, і глыбока прадамыных шляхах іх ажыццяўлення. Ведаючы кожнага калісніка, кожнага кавалак зямлі, усе фермы, аналізуючы іх магчымасці, Міхаіл Васільевіч бачыў, што яны выкарыстоўваюцца да дэлякі не поўнаасцю. Спрабаваў рэалізаваць свае задумкі, але нічога не атрымалася. Ад першага сакратара райкама партыі атрымаў катэгорычнае адмову: — Ты што, хочаш у капіталізм вярнуцца? — А "капіталізм" быў у тым, што старшыня гаварыў пра збыт прадукцыі, перапрацаванай у гаспадарстве, сваімі сіламі, без пасярэднікаў. Нават будынік не дазволіў расфармаваць у каліс і перапрацаваць яе, албэрную, чыстую, у Насвёжы. Навальства камандвала: тое не рабі, а пра гэта і не думай, нешта можаш будаваць, што сам захачеш? — не дазволіў, вось столікі плаці каліснікамі — не больш і не менш і г.д. Так запылава сістэма любую добрую ініцыятыву знішчыць у вызначаных рамках. Іншыя людзі Салаяніку перажываў такое было цяжка. Аднойчы са злосцю спытаў: — Калі ўсё гэта скончыцца?

А носталі іншыя часы, даў ход сваім задумкам. Яго падтрымалі спецыялісты гаспадаркі, калісніка. Каліс — адным з першых у Беларусі — быў ператвораны ў акцыянернае таварыства. Статутны фонд яго склаў на тры грошны пяць мільядаў і пяць мільянаў рублёў. 51.000 акцый пазылілі паміж акцыянерамі (былымі каліснікамі) коштам 10.000 кожная — у адпаведнасці з іх укладам у грамадскую гаспадарку на працягу ўсёй іх працоўнай дзейнасці. Рэарганізацыя запатрабавала змен у гаспадаранні. Удасканалілі аплату працы. Заробак людзей паставілі ў залежнасць ад канчатковага яе выніку. Уваў поўны гаспадарчы разлік, на яго пераваж усе вытворчыя падраздзяленні. Усё гэта прывяло да ўмацавання дысцыпліны, большай арганізаванасці, ініцыятыўнасці. Адноўлі і вынікі — павышэнне ўраджайнасці, прадукцыйнасці жыўлі, даходу. У таварыстве арганізавалі перапрацоўку сваёй прадукцыі ў мясамы і млочным тэжы. Перапрацоўвалі бульбу, есць бульбаскашчы на тысячы тон. Гатовыя прадукты рэалізуюць

самі, маюць дагаворы з дзяржаўнымі магазінамі. Мы пабывалі ў іншых вёсках, на палі. Палеткі збожжавых цудоўныя, даў не менш як 50 цэнтнераў зерня з гектара, збору на 300 цэнтнераў бульбы, якую вырошчваюць па галандскай тэхналогіі. Паўсюдна добрыя прыкметы творчай працы. Украіненіца паглыблена сістэма расліваводства. Больш выкарыстоўваюцца гербіцыды. Валдэша рэканструкцыя жыгеладобушчых памышканняў, набыты новыя дзіяныя ўстаноўкі. Аліанвій сінгаполююць, ужо есць 600 свіней. Выталым акцызам разважэнне коней. Іх атрымліваецца 200. Самагем вырошчываць бульбу, нарыхтоўваць кірмы, выяўляць транспарт. А да ўласнай гаспадаркі акцыянер — і заробак не такі ўжо і дранны: у пачатку 2-га жыгеладобушч 3,5 будынік 2,5 меканізатараў 3 мільёнаў рублёў у месяц. Вядома, у многіх, найбольш руплівых, зарплата значна перавышае гэтыя лічбы. Так абнаўляецца жыццё ў "Новым жыцці". Міхаіл ДЗЕЛЯНКОўСКІ. Фота Віктара СТАВЕРА. На здымках: старшыня акцыянернага таварыства "Новае жыццё" Міхаіл Салаянік; вуліца ў вёсцы Аношкі; дзіцячы садок; густую шыльду падарыў амерыканцы і дзеці любіць працаваць; ідзе закладка сенажу.

К чаму прыводят "выкрутасы"?

Хочу падзяліцца разважэннямі па паводу артыкула Дзелянкоўскага "Педалагічныя выкрутасы", опублікаванага ў газеце "Народная воля" №118 от 7 июля 1998 года. Поднятая в ней проблема нагрузки детей в школе является весьма актуальной и дискуссионной, затрагивая интересы всего общества. Действительно, дети учатся в школе и выполняют домашние задания в среднем по 8-10 часов в день, несут значительную психическую нагрузку, чем их родители. К тому же окружающая нас атмосфера, полная всевозможных искусственно загрязнённых радионуклидами, химикатами и другими отходами производства, которые периодически поступают в организм. А тут еще падение жизненного уровня людей, культуры и т.д. Все это способствует росту различных хронических заболеваний и нарушению функций центральной нервной системы во всех возрастных группах населения страны. В результате средняя продолжительность жизни людей за последние 5-7 лет значительно снизилась. Как врач, я полностью согласен с мнением автора о необходимости пересмотра и уменьшения времени ежедневных занятий детей. Нужно срочно исключить такие устаревшие методы учебной работы, как "ты должен, ты обязан" и т.п. Ибо стресс деформирует психику, усугубляет болезненное состояние ребенка. Можно смело сокращать программы занятий по тем предметам, которые в жизни мало кому нужны на практике (алгебра, тригонометрия, химия и др.), оставив их в виде общих познаний, необходимых школьным урокам. В процессе учебы важно своевременно выявлять разносторонние способности детей, комплектовать ими соответствующие классы и готовить к последующему поступлению в специализированные учебные заведения. По убеждению медиков, процесс учебы детей должен проходить с разумным сочетанием физической активности: проводить различные игры, соревнования, конкурсы, викторины и т.д. Максимально "на природе". Общую программу учебы в школе целесообразно не увеличивать до 12 лет, как это планирует Министерство народного образования, а стремиться уложиться в рамки десятилетия. При этом специализированная подготовка каждого ученика широкой доступности телевидения. Необходимо постоянно совершенствовать телерадиовещание: еженедельно выделять время не только на "календарь", но и на программы для подростков, школьников младших и средних классов. Периодически показывать процесс и результаты работы учащихся дома, в саду и огороде, в учебных мастерских и т.д., как это широко практикуется в Германии и других странах. Из эволюции развития человека мы знаем, что эффективное время труда может постоянно расти за счет совершенствования главным образом психической деятельности и нервно-мышечной системы опорно-двигательного аппарата. Постоянная перегрузка основной (психической) функции в начале конструктивного развития ее (у детей) может привести к "переходу и ломке" формирующейся системы, как это наблюдается в случаях чрезмерной эксплуатации части агрегата сложной системы. Поэтому необходимо постоянно искать и находить методы обучения детей всеми доступными им средствами с учетом способностей и состояния их здоровья. Владимир КАРДАШ, кандидат медицинских наук, Минск, ветеран труда.

Резонанс

"Люддей кормить нужно всегда"

Эти слова произнес наш президент в программе "Панорама" 15 июля с.г. Непонятно только, кто и кого кормит? Насколько мне известно, в нашей стране каждый зарабатывает, как может, свой хлеб своим трудом. И кормит себя и свою семью сам. И не нужно нашему президенту изображать себя кормильцем нашего народа. Ведь это позорно... Л.Р. г.Гродно.

На немецкую фотавыставку зачислившей вермахта запрошаны белорусские вязы фашысцкіх канцлагераў

Беларускія вязы фашысцкіх канцлагераў ў другой палове жыцця наведваюць Германію. Па запрашэнні нямецкага боку яны прымуць удзел у адрэшцы фотавыставы злучнасцяў вермахта, акая абуджэння ў горадзе Мюнстэры. Асобны раздзел гэтай экспазіцыі будзе прысвечаны акупаванай Беларусі нямецкімі захопнікамі ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Але акрамя ўдзелу ў выставе, немцы падтрымалі да прэсцыду беларускай надызвычайнай праграму сустрэч на сваёй зямлі. А сам взы будзе шырока асвятляцца нямецкімі сродкамі масавай інфармацыі.

Беларускую дэлегацыю прымуць афіцыйна ўлады Германіі. Плануюцца сустрэчы з кіраўніком зямлі Паўночны Райн-Вестфаліі і горада Мюнстэра, евангелічнай царквы, а таксама з нямецкімі палітыкамі. Асобна будзе арганізавана шмат сустрэч са школьнікамі. Цікавым чакаюцца сустрэчы з удзельнікамі канферэнцыі выкладчыкаў гісторыі і супрацоўнікамі службы па ваенных захаваннях, акая, дарчы, дагладзе і за магіламі савецкіх салдатаў. Сярод іншых мерапрыемстваў — выступленні беларускіх вязыў у паліцыйскай акадэміі, сустрэчы з "адмаўленцамі" ад вайсковай службы і наведанне салдацкіх казармаў. А на заканчэнні беларускія гасці адзначыць з нямецкімі сябрамі свята дэда.

Падчас пазелі абдубуцыі і перамовы на чале з кіраўніком Беларускага фонду "Узямаразумеіне і прымырэнне" Вялікім Герамарам будзе выдана кампанісцкая вязыня фізішмзў нямецкімі прадпрыемствамі. Спісы пацярпелых і нямецкіх канцэнтэраў, акая выкарыстоўвалі працу зніволеных падчас вайны, будуць перададзены на разгляд у нямецкіх бундэстаг. Наталія ВАЛАКІДА.

Крымінал Наркатычны дурман на патуку

Непрыкметны тараж на акраіне Віцебска стаў спекалісаваным лабараторыяй па выдзяленні наркатычных рэчываў. Але ў ходзе аперацыйных мерапрыемстваў работнікі міліцыі здолелі не толькі яго абшчысціць, а таксама затрымаць "вытворцаў" небяспечнага дэяля — двух жыгяроў абшчысціць. Маладзечанскіх тэра, Баспрэчымі доказамі іх віны сталі знойдзеныя там жа 1,5 кілаграма макавай саломкі, больш 200 мл опія, а яшчэ някстрыя прылады для вырабу дурману. Неўзабаве адной з кватэр па праспекце Фрунзе ў абласным цэнтры былі затрыманы тэра хлопцаў маладзечанскіх 30 гадоў, акая "дасябравалі" з наркатыкамі. У іх тэама было канфіскавана шмат макавай саломкі і опія і нават 15 грамаў марыхуаны.

Апошнім часам наркатычны бізнес у Віцебскай вобласці вельмі вяртаецца. Так, толькі летась следства розных славых ведамстваў распуталі 238 крымінальных спраў, напраму вязыных з выдарабам і распаўсюджаннем наркатыкаў. Што характэрна, акрамя большасці ўдзельнікаў у гэтым распушчэнні, большасць іх непрацуюць нідзе не працуюць жыгяроў вёскі Дыманава-1, у акая дома знайшліся 2 кг макавай саломкі і 6 грамаў опія. Уладзімір ШАЎКОЎ.

Дзікуства хлопчыка па мянушцы Звер

Віцебская абласная пракуратура закончыла расследаванне і накіравала ў суд крымінальную справу 15-гадовага вучня 9-га класа адной з сярэйных школ Оршы. Яго абвінавачваюць у наўмысным забойстве старэйшага свайго знамята, акая гандляваў дэкарацыяй і тэраў прамаўляў вэлапедыя. Зразумела, той быў прыграшаў і аднойчы напрыкнаў мінулай зімы запрыскаў хлопчыка ў кафе сагрэцца, а потым, не разлічыўшы свае сілы за шыяныя гарэзі, напавіў паддасці дадому і тэраў прамаўляў вэлапедыя карыстацца непаўналетнім злічэння, акая вывёз ахвяру на глухі пустырь, рукамі і нагамі моцна збіў да смерці, забраў грошы і розныя бажыцы.

Рос забойца ў так званай нядабраласці іям і, 23 гадоў больш цягнула ў сумнішчальны кампані, прывядзіла блатная рамантажы крымінальнага свету. Наоуд такіх сем'яў на ўліку на Віцебшчыне налічваецца на паперы каля 600. На самай справе іх значна болей, і ў адным толькі абласным цэнтры непаўналетніх штогод забіваюць 9-10 суайчыннікаў. Уладзімір ШЫК.

Ничейный сад

Двести лет назад по живописным аллеям нынешнего Лошиньского парка, вынылающая очередной сюжет своей новой пьесы, доблел прогуливался Винцент Дунин-Маршчынскі... Когда-то здесь также было имение графов Прушинских и Любанских. Местные старожилы рассказывают, что до сих пор майскими вечерами тень княгини Любанской бродит меж раскисающих высокими деревьями парка и по некоторым улицам Курасовщины. Там когда-то жил красавец граф Курасов, с которым тайно встречалась, охотившись княгиня. В один из лет майских ночей, возвратившись с очередного свидания, покинутая любовником княгиня бросилась с скачущего обрыва в реку. С тех давних пор на этом месте растет манчжурский абрикос — безмолвный свидетель трагической изнанки графской любви.

Сегодня в спящем Лошинском парке кипит отнюдь не любовные страсти. Скажем, в тамошней плодотворной черешневой сад за спелой ягодой периодически навещают садоводы-директоры попытаться было воспринять такому положению вещей, ему к горлу хладнокровно приставили нож и на всякий случай пригрозили: "Раньше вы выставляли сады, а теперь вы их не охраняете. За последние несколько лет здесь парку раз жестоко поколотили сторож и убили полезного в сад школьника. Впрочем, никто не удивится, если завтра тут кого-то зверски изнакошат... Где чистое да ужоено там и дикарь гонитую постеснётся, а в бареде, где прелесть пахнут предельно — трудно навести какой-либо порядок. Хотя... Лет восемь назад здесь все-таки была охрана. Поговаривают, что у охранников с оружием была достаточно низкая зарплата, чтобы, спасая государственное добро, за немощью было — рисковать своей единственной жизнью. Одним словом, хранителей правопорядка как-то друг не стало. Да, собственно, и зачем они здесь — неумевают тамшние работники — из сада постоянно что-то выносили, выносите и, невзирая на на

В активе только тень княгини Любанской

лождей и мощных ветров... Одним словом, из четырёхдесят столетних охраняемых ландшафтов и природных объектов (включая Ботанический сад) Лошинский угодок практически в центре города с болотом и утками можно смело назвать самым унылым. — Наверное, только Ботанический сад может составить нам конкуренцию — там коллекция растений побольше. А вот почва у нас nämlich плодороднее — не только растения в саду никак не приживаются, а у нас вырастают без всякого ухода, — замечает директор Лошинского усадебно-паркового хозяйства Юлиан Юлианович Хомашэвич. Десять лет назад Лошинский парк, объявленный памятником садово-архитектурного искусства, относился к Управлению культуры Мингорисполкома. И две я-

решение об отводе земель. Но прежние парковые руководители сумели отстоять только выделенные семь гектаров. Парадоксально, но даже центральная аллея парка на самом деле не принадлежит. — Совхоз и рад уже отгнать землю нам, но когда-то эти угодья были сланы в аренду. И размещавшиеся на них организации не горят желанием отдавать территорию. Сейчас решается вопрос переоценки, переоформления документации. Уже давно полотнолен проект решения по отводу земель, но он находится на доработке. Надеясь, что к осени будущего года в парке уже можно будет развернуть глобальную реконструкцию, — комментирует Юлиан Юлианович. Прежнего директора тоже "молчалили" на отвод земель. И девять, восемь, пять лет назад

были убеждены, что земли вернут к осени. Или к лету, весне. Работники парка последние семь лет горько шутят, что Лошинский памятник садово-паркового искусства возрождают со времён Октябрьской революции. Наверное, предположить некоторые, а ведь уже давно был порядок, если бы парк был не государственного-колхозным, а чьим-то частным владением. Да и реставрационные работы продвигались намного быстрее, если бы сей угодок природы восстанавливался не на государственном уровне, но и на частные капиталовложения. Но белорусские бизнесмены желанием помочь финансированию не горят. Хотя... Если бы кто и нашёлся, то бюрократические проволочки с необходимыми документами и лицензиями ещё лет в уже раздолбались бы снова. Так было в нашей стране всегда. — В каждом кабинете бумажек должна несколько месяцев отлежаться. Если документы подготовят, с деньгами, в принципе, проблем быть не должно. Во всяком случае, пока Мингорисполком выделяет их более чем достаточно, — говорит Юлиан Юлианович. — Сразу после отвода земель начнется поэтапная реконструкция. Вначале, видимо, будут прокладывать подземные коммуникации: электроснабжение, канализацию, водопровод. Затем какие-то дорожки, тропинки... Так-то оно так. Только когда земель наконец-таки отведут, нужно будет заново корректировать проект реконструкции парка. А сколько ещё лет в уже раздолбанный проект будут вноситься правки, никому не известно... Правит бал борщевик

Учитывая тот факт, что Лошинский усадебно-парковый комплекс унылен в туристическом плане, его дирекция занимается учебно-воспитательной работой: время от времени устраивает экскурсии, дни птиц, земли. Здесь проходит летнюю практику школьники, работают на прополке плантаций борщевика — ядовитого растения, вызывающего сильную аллергию, — люди, желающие получить пособие по безработице. — Борщевик в свое время был завезен в парк графами как

